

Piše: **Branko Pavlović**, član Izvršnog odbora „Globos osiguranja“ i predsednik Udruženja aktuara Srbije

Evropsko aktuarsko udruženje (AAE od engl. Actuarial Association of Europe) je u novembru 2021. godine objavilo dokument u kome definiše predlog uloge aktuara u vezi sa međunarodnim standardom finansijskog izveštavanja broj 17 (IFRS od engl. International Financial Reporting Standard). Primenjena standarda IFRS 17 je jedan od većih izazova koji predstoji struci osiguranja u svetu. Zbog kompleksnosti i velikih troškova za osiguravajuće kompanije koje će izazvati njegova implementacija, IFRS 17 je odložen do 1.1.2023. godine, odnosno prvi godišnji finansijski izveštaji usklađeni sa novim standardom će biti objavljeni početkom 2024. godine.

AAE je prepoznao složenost novog režima rada osiguravajućih kompanija posle implementacije IFRS 17 i ističe značaj uloge kvalifikovanih aktuara, kako u kompanijama koje se moraju pridržavati ovog standarda, tako i kod eksternih revizora koji proveravaju finansijske izveštaje osiguravajućih društava.

U mnogim aspektima, vrednovanje obaveza iz osiguranja u skladu sa IFRS 17 uključuje sličnu metodologiju i pretpostavke kao one potrebne za obračun tehničkih rezervi u režimu Solventnost II. Uprkos tehničkim razlikama, mnoge kompanije će težiti tome da usaglase korišćene principe, definicije i tehnike proračuna. Očekuje se da će rezultati procesa finansijskog izveštavanja po IFRS 17 biti izvedeni na osnovu sličnih pretpostavki kao u proračunima Solventnosti II. Ove pretpostavke utiču materijalno na ishod obračuna i važne su za investitore i druge zainteresovane

Aktuari u novom okruženju

- Evropsko aktuarsko udruženje je prepoznalo složenost novog režima rada osiguravajućih kompanija posle implementacije IFRS 17 i ističe značaj uloge kvalifikovanih aktuara, kako u kompanijama koje se moraju pridržavati ovog standarda, tako i kod eksternih revizora koji proveravaju finansijske izveštaje osiguravajućih društava

strane u definisanju osnova za dobit, dividende, procenu vrednosti kompanije, itd. IFRS 17 kao standard zasnovan na principima ostavlja značajan prostor za tumačenje i nedoslednost u pretpostavkama i metodologiji između entiteta na koje se primenjuje. AAE predlaže rešavanje kompleksnih zadataka tumačenja standarda, kao i obezbeđivanja usklađenijeg pristupa u različitim osiguravajućim kompanijama, kroz podsticanje upotrebe standardizovanih metodologija i aktuarskih principa koje treba da sprovedu kvalifikovani profesionalci koji imaju odgovarajuće obrazovanje i iskustvo u proceni vrednosti obaveza iz osiguranja.

Shodno tome, AAE veruje da od aktuara treba zahtevati da preuzmu statutarne uloge koje se odnose na pripremu delova bilansa po IFRS 17 u osiguravajućim kompanijama. Uključivanje aktuara na ovaj način dodalo bi profesionalnost i doslednost vrednovanju obaveza iz osiguranja pod IFRS 17. AAE smatra da takve uloge treba definisati kao deo regulatornog okvira za računovodstvo osiguravajućih kompanija i grupa koje izveštavaju prema IFRS 17. Kako bi se omogućilo rukovodstvu osiguravača potreban uvid i razumevanje rada aktuara u vezi sa IFRS 17, od aktuara koji je odgovoran za rad u skladu sa IFRS 17 treba tražiti da pripremi interni izveštaj za rukovodstvo osiguravajuće kompanije koji pokriva najmanje primenjenu metodologiju, korišćene pretpostavke, korišćene podatke, identifikaciju primenjenih odluka i rezultate obračuna uključujući njihovu osetljivost. Izveštaj takođe treba da sadrži i zahtevana obelodanjivanja po standardu.

Kao polazna tačka određivanja statutarne uloge aktuara koji radi u skladu sa IFRS 17 u osiguravajućoj kompaniji, mogla bi se uzeti postojeća uredba Solventnost II, koja uvodi zahtev da aktuarska funkcija ispunjava

specifične zahteve. Određene zemlje koje podležu Solventnosti II su ovo dalje razradile tako što su nametnule dodatne zakonske zahteve u vezi sa aktuarskom funkcijom i revizijom rada ove funkcije. Na primer, šef aktuarske funkcije je statutarne uloga u Irskoj i Španiji i dužan je da daje godišnje mišljenje i podnosi izveštaj o tehničkim rezervama. Pored toga, u nekim evropskim jurisdikcijama i dalje postoji statutarne uloga imenovanog ovlašćenog aktuara koju propisuje režim Solventnost I.

U vezi revizije finansijskog izveštavanja usklađenog sa IFRS 17, AAE prepoznaje statutarne uloge i odgovornost revizora u vezi sa pripremanjem i revizijom finansijskih izveštaja, ali predlaže saradnju aktuara sa revizorskom strukom u cilju definisanja najboljeg mogućeg zakonskog okvira za saradnju aktuara i revizora. AAE smatra da bi trebalo zahtevati da revizori obavezno angažuju aktuarske stručnjake za reviziju IFRS 17 obaveza iz osiguranja. U donošenju odluka i zaključaka revizije finansijskih izveštaja pripremljenih u skladu sa IFRS 17, revizor treba da uključi izveštaj od aktuarskog stručnjaka koji saraduje u reviziji osiguravajuće kompanije, kako bi priroda i kompleksnost aktuarskog doprinosa poslu revizije došla u potpunosti do izražaja. Ovaj izveštaj aktuarskog stručnjaka koji saraduje u reviziji treba da pokrije najmanje oblasti koje odgovorni aktuar kompanije obelodanjuje u svom izveštaju rukovodstvu.

AAE predlaže da se uvede statutarne funkcije aktuara kao obavezna uloga u računovodstvu IFRS 17, a gde je odgovornost aktuara za IFRS 17 i aktuara za Solventnost II delegirana na dva različita pojedinca u kompaniji, uvođenje zajedničke obaveze da obezbede da parametri, pretpostavke i metodologije koje se koriste za različite proračune budu koordinirane i usaglašene svuda gde je to izvodljivo. ■

